

Overordnede posisjoner og norsk strategi for klimaforhandlingene og oppfølging av Parisavtalen

Det 25. årlige møtet under Klimakonvensjonen holdes i Madrid 1.–13. desember under ledelse av Chile. Flytting av partsmøtet fra Santiago til Madrid vil antagelig avstedkomme noen logistikkutfordringer, men det er ventet at forhandlingene vil foregå etter de opprinnelige planene.

2019 har vært et år hvor klima er løftet høyt på internasjonale og nasjonale arenaer. Nødvendigheten av raske og dype utslippsreduksjoner er understreket av FNs klimapanel i to rapporter om landarealer og hav og is. Disse rapportene bekrefter det som allerede ble sagt i Klimapanelets spesialrapport om 1,5 grader i fjor. COP 25 er et viktig møte for Parisavtalens gjennomføring, for økte klimaambisjoner og for å sikre at det leveres på alle delene av det internasjonale klimapolitiske rammeverket som allerede er etablert under Klimakonvensjonen.

Hovedsakene for møtet er å vedta regelverket for samarbeid om utslippsreduksjoner under Parisavtalen og styrke mekanismen for å støtte utviklingslandenes arbeid for å håndtere konsekvenser av klimaendringer (tap og skade).

Chile legger også stor vekt på at møtet skal bli et møte om ambisjoner. Parisavtalen sier at alle land skal kommunisere oppdaterte mål (nasjonalt fastsatte bidrag/NDCer) i 2020. Det kan leses ut av Parisbeslutningen at fristen er 9. februar 2020. Dette var tema på klimatoppmøtet i New York i september og Chile vil følge dette opp på partsmøtet. Det er ikke ventet at landene skal legge fram nye eller oppdatert utslippsmål på møtet. Det er derfor viktig at COP 25 skaper politisk trykk og forventninger til ambisjonsøkning. Særlig er det viktig at land med store utslipp øker sine ambisjoner. Chile legger opp til at møtet gir tydelig signal at økte ambisjoner i 2020 er avgjørende for å nå Parismålene og at land må øke sine utslippsmål under Parisavtalen i 2020.

Norge har allerede sagt at vi skal melde inn et forsterket mål for 2030 til FN i 2020, og at vi ønsker å gjennomføre et forsterket mål sammen med EU. Norge tar sikte på å konkretisere et forsterket mål i forbindelse med innmeldingen i 2020.

I Katowice (COP 24) ble "regelboka" for Parisavtalen vedtatt. Unntaket var regelverket for "artikkel 6" om samarbeid mellom land. Det viktigste elementet er markedsbasert samarbeid. Det skal bli enighet om på COP 25. Reglene gjelder blant annet hvordan de landene som samarbeider skal foreta bokføring og rapportere, og hvordan informasjonen skal gjennomgås. Det skal også etableres en FN-mekanisme, og lage et rammeverk for ikke-markedsbasert samarbeid.

Parisavtalen sier at dobbelttelling av utslippsreduksjoner skal unngås. To land kan ikke si de har oppnådd målet sitt med de samme reduksjonene. Dette var punktet som hindret enighet i Katowice og blir også vanskelig i Madrid. På COP 25 skal det lages utfyllende regler om hvordan dobbelttelling skal unngås og man skal sikre miljømessig integritet. Norge er opptatt av at markedsbasert samarbeid skal ha høy tillit hos land, næringsliv og allmennheten og da er det nødvendig at reglene må hindre dobbelttelling og sikre miljømessig integritet.

Veiledningen for det styrkede målings- og rapporteringsrammeverket under Parisavtalen ble vedtatt i Katowice, men det gjenstår viktig oppfølgingsarbeid. I tråd med vedtatt veiledning skal det lages tabeller og formater til rapporteringen. Arbeidet skal fortsette frem til neste år, men det er viktig at partsmøtet i Madrid gir god framdrift i dette arbeidet. Dette arbeidet har sentral betydning for oppfølging av Parisavtalen, og Norge bidrar aktivt til å lage tabeller og formater i tråd med veiledningen fra Katowice.

Klimaendringene rammer allerede utsatte områder og mennesker hardt. Enkelte øystater har allerede startet relokiseringsprosesser fra enkelte av sine øyer. Orkaner og flommer øker både i styrke og frekvens. Det setter ikke bare menneskeliv i fare, men setter hele økonomier mange tiår tilbake. Skal gevinster av mange års utviklingsarbeid opprettholdes må verdenssamfunnet bistå disse landenes arbeid med å tilpasse seg klimaendringer og forebygge, håndtere og bygge tilbake bedre når orkaner og flommer rammer eller når gradvise endringer undergraver livsgrunnet. I Madrid skal mekanismen gjennomgå med sikte på at den kan styrkes. Norge skal bidra aktivt til at mekanismen blir et effektivt og godt bidrag til å støtte utviklingslandene. Samtidig støtter ikke Norge at det opprettes separate fond, finansieringsvinduer eller -strømmer for dette. Norge skal fastholde at eksisterende kanaler må styrkes for å bedre ivareta klimaendringer.

Økt klimafinansiering er viktig for å støtte klimatilpasning og lavutslippsutvikling i utviklingsland og kan bidra til økte ambisjoner. Under partsmøtet i Katowice i desember 2018 ble det fattet flere viktige beslutninger for klimafinansiering. Flere av disse vedtakene peker fremover mot 2020 og årene som kommer. Norge vil bidra til å løfte frem at klimafinansieringen øker og at det er behov for mer klimafinansiering for å legge til rette for at målene i Parisavtalen nås.

Arbeidet med likestilling er løftet frem på årets møte. Arbeidsprogrammet og handlingsplanen for likestilling skal revideres. Kvinner spiller en viktig rolle i implementeringen av klimapolitikken, og i mange land rammer klimaendringene kvinner og menn ulikt. Norge vil ha en jevnere kjønnsbalanse og øke kvinners deltakelse i Klimakonvensjonens prosesser. Noe er gjort, men arbeidet er ikke i mål. I tillegg mener Norge det er viktig å øke bevisstheten rundt likestillingsspørsmål i klimapolitikken. Både på internasjonalt, nasjonalt og lokalt nivå.

Chile prioriterer hav på partsmøtet. Chile har valgt å kalle årets COP for "The Blue COP". FNs klimanelens spesialrapport om hav og kryosfære pekte på utfordringen is og hav står overfor, og på behovet for å redusere utslippene. Havets rolle i konkrete klimatiltak, både klimatilpasning og utslippsreduksjoner er viktig. Norge er derfor positive til at hav løftes i klimasammenheng.

I Madrid skal arbeidsplanen for *urfolks- og lokalsamfunnsplattformen* for de nærmeste par årene godkjennes. For Norge er det viktig at urfolk og lokalsamfunn får innflytelse på relevante arbeidsstrømmer under konvensjonen.

Andre saker

Klimakonferansen vil også ta opp andre viktige tema. Det vil **være** et høynivåmøte på innsats pre-2020 og en rekke tematiske møter arrangert av det chilenske formannskapet .

Konferansen behandler **mange** saker under Klimakonvensjonen, Parisavtalen og

Kyotoprotokollen knyttet til hvordan land gjennomfører sine forpliktelser og hvordan de ulike institusjonene som er etablert fungerer. Det gjelder blant annet rapportering, teknologimekanismen, finansieringsmekanismen, eksisterende markedsbasert samarbeid, tilpasningsarbeidet, involvering av ungdom og sivilsamfunn med mer. I tillegg gir COP 25 et viktig møtested hvor parter og representanter fra sivilsamfunnet kan presentere sine klimainitiativer utenfor de ordinære forhandlingene.